

УДК 792+378.147+316.7+304.4](100)”20”
С928

Рекомендовано до друку рішенням Головної вченої ради
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № 12 від 29 квітня 2021 р.)

Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція: матеріали всеукраїнської наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. – 278 с.

ISBN 978-966-602-331-8

У науковому збірнику представлені матеріали теоретичних досліджень науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів, в яких висвітлено актуальні питання розвитку мистецтва естради в соціокультурному просторі, теоретичні та практичні аспекти формування професійних компетентностей артистів та режисерів естради, традиції та інновації в мистецьких формах, політичні аспекти в контексті сучасного культурно-мистецького простору.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Деркач Світлана Миколаївна – кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, декан факультету режисури естради КНУКіМ;

Мельник Мирослава Миколаївна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри режисури естради та масових свят КНУКіМ;

Крипчук Микола Володимирович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури естради та масових свят КНУКіМ;

Фішер Володимир Михайлович – професор з/н, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри режисури естради та масових свят;

Совгира Тетяна Ігорівна – кандидат мистецтвознавства, доцент з/н кафедри режисури естради та масових свят КНУКіМ.

Автори опублікованих наукових матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність та належність викладеного матеріалу, за вірне цитування джерел та посилання на них. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редакційної колегії та упорядників матеріалів наукових досліджень.

ISBN 978-966-602-331-8

©Київський національний університет культури і мистецтв, 2021

Розділ 2

АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ АРТИСТІВ ТА РЕЖИСЕРІВ ЕСТРАДИ

Бєлова Марина Миколаївна

ЗАСОБИ МУЗИЧНОЇ ВИРАЗНОСТІ В ОБРАЗАХ ФОРТЕПІАННИХ П'ЄС
КОМПОЗИТОРА ОЛЕКСАНДРА НЕЖИГАЯ.....84

Бушмакін Євген Володимирович

УВАГА Й ФАНТАЗІЯ – ОСНОВНІ ІНСТРУМЕНТИ ФОРМУВАННЯ
ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК В РОБОТІ АКТОРА.....88

Воронова Надія Сергіївна

ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
КУЛЬТУРОЛОГІЯ.....91

Ільницька Олександра Анатоліївна

СЦЕНІЧНИЙ КОСТЮМ В КОНТЕКСТІ ЦИРКОВОГО МИСТЕЦТВА.....95

Лєвіт Дмитро Анатолійович

ТРЕНІНГ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ РЕЖИСЕРІВ ЕСТРАДИ.....98

Малахова Маргарита Олександрівна

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У
НАВЧАЛЬНИХ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ КОЛЕКТИВАХ.....102

Мойсеєнко Володимир Олександрович

ОСНОВНІ ЕТАПИ РОБОТИ АРТИСТА ЕСТРАДИ НАД СТВОРЕННЯМ
СЦЕНІЧНОГО ОБРАЗУ.....106

Працков Роман Євгенович

Бойко Валерія Андріївна

МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ АКТОРСЬКИХ ЗДІБНОСТЕЙ У ВИХОВАНЦІВ
ДИТЯЧОГО ТЕАТРУ.....109

життя і сфера професійної діяльності. У мистецтві зв'язок професіоналізму, творчості та соціальної відповідальності проявляється особливо виразно, адже мистецтво, звертається до кращих почуттів людини, залучає її до співтворчості. Збереження високого рівня вищого мистецької освіти – це і збереження культури в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вишнякова Н. Ф., Ткач Р. В. Креативная психопедагогика как творческое направление в психологической науке и практике. *16th Int. Crimean Conference «Microwave & Telecommunication Technology»* (11-15 September 2006, Sevastopol). Севастополь. 2007. С. 88–90.

2. Донченко Н. П., Дячук В. П. Основні принципи професійної підготовки режисера як майстра сценічного мистецтва. *Культура України*. 2013. Вип. 42 (1). С. 123–131.

3. Касьяненко А. С. Креативний компонент як невід'ємна складова фахової підготовки майбутніх режисерів естради. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2020. №3. С.274–279.

4. Кривошеєва О. В. Тренінг як засіб формування психотехніки майбутнього актора. *Вісник Запорізького національного університету. Педагогічні науки*. 2019. Вип. 2. С. 105–112.

Малахова Маргарита Олександрівна

старший викладач кафедри

інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв,

Київський університет імені Бориса Грінченка

**ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ
СТУДЕНТІВ У НАВЧАЛЬНИХ ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ КОЛЕКТИВАХ**

У системі професійної підготовки фахівців у галузі музичного мистецтва навчальні інструментальні колективи являють собою одну із форм оркестрово-ансамблевої підготовки студентів, що здійснюється в межах вивчення дисциплін інструментально-виконавського циклу. Поряд із музично-теоретичною, вокально-хоровою, психолого-педагогічною та методичною, вона, своєю чергою, є складовою фахової підготовки здобувачів вищої освіти, у процесі якої формуються фахові компетентності. Окрім цього систему професійної підготовки студентів-інструменталістів складають також навчальні дисципліни соціально-гуманітарного та художньо-естетичного циклів, на заняттях яких здійснюється формування загальних компетентностей фахівців у галузі музичного мистецтва.

Саме формування компетентностей (а не окремих знань, умінь і навичок) відповідає сучасним вимогам до професійної підготовки конкурентоспроможного фахівця.

У педагогічній науці категорії «компетенція» і «компетентність» представлені наступними визначеннями. Так, І. Родигіна вживає поняття «компетенція» у значенні «коло повноважень», а «компетентність» пов'язує із обізнаністю, авторитетністю, кваліфікованістю [2]. Розглядаючи *компетенцію* як сукупність взаємопов'язаних якостей особистості (знань, умінь, навичок, способів діяльності), які є заданими щодо відповідного кола предметів і процесів та необхідними для якісної, продуктивної дії стовно них, А. Хуторской визначає *компетентність* – як володіння людиною відповідною компетенцією, що характеризує її особистісне ставлення до предмета діяльності. Тобто, компетенцію слід розуміти як задану вимогу, норму освітньої підготовки учня (студента), а компетентність – як його реально сформовані особистісні якості та мінімальний досвід діяльності [4]. С. Сисоєва наголошує, що *компетенція* – це визначена норма стосовно неперервної освіти, яка задається освітніми стандартами і використовується для формування вимог до результатів навчання; *компетентність* – це інтегрована особистісна якість людини (її капітал), що формується на етапі навчання, остаточно оформлюється

і розвивається у процесі практичної діяльності та забезпечує компетентний підхід до вирішення професійних завдань; *компетентнісний підхід* – це підхід, спрямований на формування компетентності особи [3].

Компетентнісний підхід у професійній підготовці фахівців у галузі музичного мистецтва реалізується в орієнтації навчальних програм і педагогічних технологій на формування у студентів компетентностей, необхідних для успішного здійснення професійної діяльності. Сутність компетентнісного підходу полягає в тому, що головним результатом освіти мають стати здатність і готовність людини до ефективної та продуктивної діяльності в різних соціально-значущих ситуаціях. У зв'язку з цим у межах компетентнісного підходу провідним постає завдання не стільки наростити обсяг знань, скільки набути різносторонній досвід діяльності. Характерною відмінністю компетентнісного підходу від традиційного знаннєвого є його спрямованість на оцінку, рефлексію суб'єктом навчального процесу своїх можливостей, усвідомлення меж своєї компетентності або некомпетентності.

Ці аспекти відображені в розроблених нами робочих програмах з оркестрово-ансамблевих дисциплін, у яких (відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра музичного мистецтва в університеті) передбачене формування таких загальних та фахових *компетентностей*:

1) *інструментально-виконавська* (вільне володіння музичним інструментом/інструментами та здатність його використовувати у навчальній і концертно-виконавській діяльності; володіння навичками читання нот з аркуша, транспонування, добору музики на слух; сформованість навичок оркестрової та ансамблевої гри; здатність до колективного музикування);

2) *світоглядна* (наявність ціннісно-орієнтаційної позиції; загальнокультурна ерудиція, світогляд; розуміння сутності і соціальної значущості майбутньої професії; збереження національних духовних традицій);

3) *комунікативна* (здатність до міжособистісного спілкування, емоційної стабільності, толерантності; здатність працювати у команді; вільне володіння українською мовою відповідно до норм культури мовлення);

4) *інформаційна* (здатність до самостійного пошуку та обробки інформації з різних джерел для вивчення конкретних питань; здатність до ефективного використання інформаційних ресурсів мережі Інтернет, які містять текстовий, аудіо- і відеоматеріал у соціальній та професійній діяльності);

5) *самоосвітня* (здатність до самостійної пізнавальної діяльності, самоорганізації та саморозвитку; спрямованість на розкриття особистісного творчого потенціалу та самореалізацію; прагнення до особистісно-професійного лідерства та успіху) [1, с. 4].

Означені компетентності за своєю сутністю є професійно-особистісними, оскільки передбачають формування й розвиток таких якостей і здатностей студентів-інструменталістів, які забезпечують не тільки ефективність їх фахової підготовки в навчальному інструментальному колективі, але й успішність професійної діяльності в цілому.

ЛІТЕРАТУРА

1. Оркестровий клас : Робоча програма навчальної дисципліни для студентів напряму підготовки 6.020204 «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти / розробники : М. О. Малахова, Т. Б. Каблова. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2018. 10 с.

2. Родигіна І. В. Компетентісно-орієнтований підхід до навчання. За ред. В. В. Григораш. Харків : Основа, 2005. 94 с.

3. Сисоєва С. О. Новий Закон України «Про вищу освіту»: дискусійні аспекти наукового тезаурусу. *Освітологічний дискурс*. 2015. № 3 (11). С. 261-269.

4. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования. *Народное образование*. 2003. № 2. С. 58 – 64.